

Ogólnopolska Konferencja Katedr i Zakładów Prawa Rolnego „Podstawowe pojęcia i konstrukcje prawa rolnego – potrzeba redefinicji?”

Supraśl, 19-20 września 2013 r.

W dniach 19-20 września odbyła się w Supraślu konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Prawa Rolnego Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. W obradach wzięli udział agraryści z różnych ośrodków uniwersyteckich z całej Polski. Tematyka konferencji dotyczyła potrzeby redefinicji podstawowych pojęć i konstrukcji prawa rolnego. Są to kwestie szczególnie interesujące agrarystów zarówno z teoretycznego, jak i praktycznego z punktu widzenia. Tak ogólnie określona tematyka konferencji pozwalała przyjrzeć się wielu podstawowym zagadnieniom przez pryzmat problemów praktycznych i tendencji rozwojowych prawa rolnego.

W sesji otwierającej konferencję zaprezentowany został referat *Wybrane pojęcia i konstrukcje prawa rolnego w perspektywie europejskiego prawa rolnego* opracowany przez prof. Pawła Czechowskiego i dra Adama Niewiadomskiego (UW). Z kolei prof. Krystyna Stefańska (UŁ) podjęła tematykę *Funkcji gospodarstwa rolnego w świetle art. 55³ kodeksu cywilnego*.

W drugiej sesji konferencji przedstawione zostały zagadnienia związane z określeniem pojęcia przedsiębiorstwa rolnego, kwestią ochrony środowiska w działalności rolniczej oraz statusu rolnika funkcjonującego na rynku spożywczym. Pierwszy referat w tej części, zatytułowany *O potrzebie wprowadzenia pojęcia przedsiębiorstwa rolnego w prawie polskim* wygłosił dr Jerzy Bieluk (UwB). Kwestie obwarowań i ograniczeń stawianych podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą, ustanowionych ze względu na potrzebę zachowania poszczególnych elementów środowiska, ochrony siedlisk czy gatunków przyrodniczych przedstawiła dr Monika Król (UŁ) w referacie *Producent rolny jako podmiot korzystający ze środowiska*. Ostatni referat w tej sesji, *Rolnik jako podmiot działający na rynku spożywczym*, wygłosił dr Paweł Wojciechowski (UW).

W dyskusji poza kwestiami przedstawionymi w referatach poruszone zostało zagadnienie miejsca i obecnego statusu prawa rolnego w systemie polskiego prawa. W publikacjach naukowych zbyt mało uwagi poświęca się instytucjom o charakterze podstawowym (prof. Aleksander Oleszko, UMCS). Kondycja doktryny prawa rolnego obciążona jest pewnymi negatywnymi zaszłościami. W okresie zmiany ustroju, kiedy inne dyscypliny się wzmacniały, prawo rolne przechodziło trudny okres. Dziś na większości uczelni nie ma katedr prawa rolnego, a wymiar zajęć dydaktycznych jest mocno zredukowany (prof. Roman Budzinowski, UAM). Potrzeba „nadażania” nauki za zmianami regulacji, a nawet wyprzedzania tych zmian, dowartościowania i pogłębiania pojęć prawnorolnych znalazła bardzo żywy oddźwięk w dyskusji (zwłaszcza prof. S. Prutis z UwB, prof. E. Kremer i prof. Z. Truskiewicz z UJ, prof. T. Kurowska z UŚ oraz prof. B. Jeżyńska z UMCS).

W drugim dniu konferencji pierwsza sesja obrad dotyczyła problematyki rolnej w ujęciu międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem regulacji wspólnotowej. Pierwszy referat, zatytułowany *Europejska platforma innowacyjna – próba definicji*, wygłosiła prof. Beata Jeżyńska. Autorka podkreśliła, że pojęcie innowacyjności nie jest zdefiniowane, a podstawowymi zjawiskami ją hamującymi są stan wiedzy i wykształcenia oraz ograniczone środki. Problemem tym przeciwdziałać ma WPR w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Kolejny referat w tej sesji – *Problematyka rolna w świetle umowy handlowej pomiędzy UE i USA* – wygłoszony został przez dra Konrada Marciniuka (UW). Autor wskazał na różnice polityki rolnej USA i UE. Rozmowy w sprawie umowy handlowej obejmują szereg rozmaitych zagadnień, a osiągnięty kompromis wymusi reformę prowadzonej dotychczas polityki rolnej oraz zmianę regulacji prawnych. Ostatni referat w tej sesji *Projektowanie pomocy unijnej w dziedzinie polityki rozwoju obszarów wiejskich* przedstawił dr Jan Stoksik (UKSW). Autor referatu wyraził umiarkowany optymizm co do dokonywanych zmian, głównie z powodu zmniejszenia kwot środków pomocowych oraz przyznania KE kompetencji do określania wielkości wydatków w drodze aktu wykonawczego, przy jednoczesnym braku wyraźnych kryteriów w tym zakresie.

W drugiej sesji dr Aneta Suchoń (UP w Poznaniu) w referacie *O potrzebie zmian niektórych regulacji prawnych w zakresie obrotu i gospodarki gruntami rolnymi (uwagi z praktyki)* omówiła wybrane problemy obrotu nieruchomościami rolnymi i próbę ich rozwiązania, wskazując konkretne wnioski *de lege ferenda*. Z kolei dr Anna Kapała (UP we Wrocławiu) dokonała oceny senackiej propozycji legislacyjnej umożliwiającej prowadzenie sprzedaży bezpośredniej produktów przetworzonych – *W kwestii nowego modelu sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych*. Postulat wprowadzenia szerszego i uproszczonego pojęcia wypadku przy pracy w działalności rolniczej zaprezentował dr Damian Puślecki (UP w Poznaniu) w referacie *Nowe pojęcie wypadku przy pracy rolniczej*. Ostatni referat pt.: *Kryterium „celu regulacji” w perspektywie wykładni wybranych rozwiązań z zakresu gospodarowania nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*, poruszający problematykę stosowania ustawy

o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w praktyce, wygłosił dr Rafał Michałowski (UwB).

Prezentowane referaty oraz dyskusja potwierdziły zasadność podejmowania kwestii podstawowych pojęć prawa rolnego – to one bowiem przesądzają o pewnej swoistości i odrębności tej dziedziny prawa. Konieczne są debaty nad nową „jakością” prawa rolnego, a także potrzebne są działania zmierzające do wzmocnienia tego prawa jako działu legislacji, jako dziedziny nauki i jako dyscypliny nauczania.

DAMIAN PUŚLECKI